

ESIOSA KIRJALLE

ROALD DAHL

JALI JA SUKLAATEHDAS

Wonkka

Kirjoittanut **SIBÉAL POUNDER**

Elokuvan käsikirjoittaneet **SIMON FARNABY & PAUL KING**

Tarinan luonut **PAUL KING**

ESIOSA KIRJALLE
ROALD DAHL
JALI JA SUKLAATEHDAS

Vonkka

Kirjoittanut **SIBÉAL POUNDER**

Elokuvan käsikirjoittaneet
SIMON FARNABY & PAUL KING

Tarinan luonut **PAUL KING**

Suomentanut **MARJA HELANEN**

WERNER SÖDERSTRÖM OSAKEYHTIÖ
HELSINKI

ENGLANNINKIELINEN ALKUTEOS
WONKA

WRITTEN BY SIBÉAL POUNDER
TEXT COPYRIGHT © THE ROALD DAHL STORY COMPANY LTD., 2023
STORY COPYRIGHT © 2023 WARNER BROS. ENTERTAINMENT INC.
ROALD DAHL IS A REGISTERED TRADEMARK OF
THE ROALD DAHL STORY COMPANY LTD.
WONKA AND ALL RELATED CHARACTERS AND ELEMENTS
© & ™ WARNER BROS. ENTERTAINMENT INC.
MOTION PICTURE ARTWORK © 2023 WARNER BROS. ENT.
ALL RIGHTS RESERVED.
SUOMENKIELINEN LAITOS © MARJA HELANEN JA WSOY 2023
WERNER SÖDERSTRÖM OSAKEYHTIÖ
KIRJAN NIMISTÖN SUOMENNOKSET OSITTAIN
WONKA-ELOKUVAN SUOMENNOKSEN POHJALTA.

ISBN 978-951-0-50675-2
PAINETTU EU:SSA

SISÄLLYS

Prologi Tässä tulee Vonkka	9
1. luku Unelmien kaupunki	16
2. luku Putsis ja Kliininen	30
3. luku Leijusuklaa	43
4. luku Muista aina lukea pikkupräntti	56
5. luku Hopeareunus	65
6. luku Krypta	75
7. luku Aristokraatti	82
8. luku Juhlasuklaa	95
9. luku Vihreä kirja	110
10. luku Taikatempu	117
11. luku Tällaista suklaata ei ole ennen ollut	123
12. luku Kiinni jäät!	133
13. luku Puoti	139
14. luku Se tyttö	144
15. luku Koira	148

16. luku Avajaiset	152
17. luku Myrkkyy	161
18. luku Menolippu	166
19. luku Velkojen maksu	173
20. luku Kolme kirjettä	182
21. luku Koodin paljastus	187
22. luku Kirahvi karkuteillä	192
23. luku Flamingosuma	197
24. luku Totuus paljastuu kryptassa	201
25. luku Suklaakuolema	208
26. luku Umppa-lumppa hississä	214
27. luku Tyhjä purnukka	217
28. luku Pidättäkää heidät	224
29. luku Unelmia ja lupauksia	227
30. luku Loppu	231
Epilogi VONKKA	235

PROLOGI

**TÄSSÄ TULEE
VONKKA**

Jotkut lapset syntyvät suklaamaakareiksi. Se toden totta päti Villi Vonkkaan.

Vaikkei kukaan olisi sitä pitkään aikaan uskonut. Ensinnäkään hän ei syönyt suklaata juuri koskaan. Tarkemmin sanottuna vain *yhden* suklaapatukan vuodessa.

Hamassa tulevaisuudessa hän kyllä elelisi maailman **SUURIMMASSA** ja upeimmassa suklaatehtaassa, mutta pikkunassikkana Villi Vonkka asui maailman pienimmässä veneessä. Vanhassa kanavaveneessä, jonka ruoriin oli maalattu kirjavat raidat ja jonka kodikkaaseen kajuuttaan oli ripustettu omatekoiset verhot.

Kajuutassa oli vain kapea punkka ja sen päällä pehmoinen neulottu viltti (Villi nukkui siinä), nojatuoli (siinä nukkui hänen äitinsä), kamiina ja kapyysi risoine kaappeineen ja madonsyömine ruokapöytineen. Siinä pöydässä riitti tupajumeille enemmän apetta kuin Vonkan perheelle.

Tämän tarinan alussa on kaikki **PIENTÄ** – pieni poika, pieni määrä suklaata, pieni vene ja pieni perhe asumassa veneessä. Villi Vonkan perhe oli likipitään niin pieni kuin olla voi. Siihen kuuluivat Villi, totta kai, ja hänen äitinsä.

He olivat kiinnittäneet veneensä joen **SUVANTOON**, ja koska monikaan kaupunkilainen ei uskaltanut sinne, he saivat usein pitää rehevän jokivarren omanaan. Se oli Villin lempi-paikkoja. Siellä kasvoi korkeaa heinää, jossa voi loikoa, ja heinää täplittivät leinikit ja pinkkeinä, malvanvärisinä ja punaisina leiskuvat alppiruusut. Villi piti siellä kaikkein eniten **JÄTTISUURESTA** pajusta, jonka paksut oksat levittyivät veneen ylle ennen kuin kastautuivat jokeen. Pajupuu oli Villille kuin perheenjäsen – heidän pienen mutta mahtavan elämänsä vanha ja monihaarainen suojelija.

Kovin moni ei tietenkään olisi pitänyt heidän elämänsä *mahtavana*, mutta Villi Vonkalle se oli juuri sitä. Hän näki sellaista, mitä muut eivät voineet nähdä, koska hänellä oli mitä ihmeellisin

mielikuvitus. Villin mielikuvituksesta oli kyllä tuleva yhtä kuuluisa kuin hänen suklaastaan, mutta ennen kuin maailma saisi tietää siitä, se oli vielä pieni ja uusi ja hänen ikiomansa. Äiti vaali Villin mielikuvitusta ja antoi sen kasvaa rehottaa, jotta se pääsi singahtamaan paikkoihin, joissa yksikään mielikuvitus ei ollut koskaan käynyt.

Ja sitten oli suklaa. Yksi patukka. Eihän se paljon ollut, mutta riittävästi, koska se oli maailman paras patukka.

Äiti valmisti suklaan Villin syntymäpäiväksi, ja merkkipäivän lähestyessä Villi tunsu jännityksen **KUPLIVAN** valtoimenaan, niin että hän viimein luuli halkeavansa.

Suklaanvalmistusrituaali oli aina sama: syntymäpäivän aattona äiti kumosi pussillisen kaakao-papuja pöydälle ja lasi pavut huolellisesti. Villi katseli, kun äiti poimi pavut pöydältä yhden kerrallaan, ja hänen kielelleen alkoi kihota vesi. Äiti joutui säästämään koko vuoden voidakseen ostaa papuja juuri oikean määrän yhtä suklaapatukkaa varten. Villi saattoi päätellä, että äiti valmisti pojalleen suklaata aivan innoissaan, ja poika odotti yhtä innoissaan suklaan syömistä.

Kun pavut oli laskettu, äiti nakkasi ne kasariin ja alkoi murskata, vispata ja vatkata niitä, ja pian suklaan tuoksu valtasi koko kapyysin. Tuoksu oli niin **PAKSU** ja herkullinen, että tuntui

kuin sen mukana olisi päässyt liihottamaan mitä muhevimmalle pilvelle. Miten ihanaa Villistä olikaan katsella, kun äiti hämmensi sakeaa porisevaa seosta!

Äidin tehdessä taikojaan Villi veti täyteläisen tuhtia tuoksua syvälle sisäänsä. Hän tiesi hyvin, että mamman suklaanvalmistus oli kaikkein jännittävin seikkailu, jota hän tässä maailmassa saisi seurata.

Pian herkullinen suklaapatukka odottaisi häntä pöydällä, ja hän kulkisi loppupäivän sulaneet suklaaviikset poskilla ja suu leveässä hymyssä.

Niin kävi joka vuosi, ja se oli ihan parasta.

»Kuule, mamma», Villi eräänä vuonna sanoi, kun he **KYYHÖTTIVÄT** pöydän ääressä suklaanvalmistuspuuhissa. »Mitä vetoa, että sinä teet koko maailman parasta suklaata. Voisin todistaa sen, jos saisin maistaa kaikkia suklaita, mitä koskaan on tehty!»

»Tiedätkö, mistä kuulemma saa maailman parasta suklaata?» äiti vastasi ympärilleen päylyllen, aivan kuin olisi valmistautunut paljastamaan suuren salaisuuden. »Gurmeegalleriasta. Parhailta suklaamaakareilla on siellä puotinsa.»

»Eivät heidän suklaansa voi olla sinun suklaatasi parempia, mamma», Villi sanoi. »Se on mahdotonta!»

Äiti hymyili. »No jaa, minä satun tietämään pikku salaisuuden, jota nuo suklaagurutkaan eivät tiedä.»

»Minkä salaisuuden?» Villi kysyi ja hivutettiin lähemmäs äitiään. Salaisuus! Sen hän halusi kuulla kipeämmin kuin mitään milloinkaan.

»Kerron joskus», äiti sanoi. »Nyt kun suklaa vielä jähmettyy, mitä jos avaisit lahjasi?»

»Meidän pitäisi mennä sinne, mamma!» Villi kiljaisi niin äkisti, että äiti säikähti.

»Ai minne?»

»Gurmeegalleriaan!» Villi vastasi tasajalkaa hyppien. »Voitaisiin avata sinne oma puoti!»

Äiti kohotti hämmästyneenä silmäkulmaansa. »Mitä? *Mekö?*»

»Niin! Oma nimi oven yläpuolella! **VONKKA!** Koko maailma haluaisi ostaa meidän suklaatamme. Ajattele nyt, miten me voisimme ilahduttaa ihmisiä!»

Äiti huiski suklaatomua esiliinastaan hymyssä suin. »Voin nähdä sen silmissäni. Hieno puoti, pöydät suklaata pullollaan!»

Villin silmät pyöristyivät, kun puoti alkoi hahmottua hänen mielessään. »Ja pöydätkin olisivat suklaata! Koko *kauppa* olisi *tehty* SUKLAAS-TA!»

Äiti hymyili suu korvissa. »Miten ihana unelma, Villi!»

Villin into lässähti. »Sekö se vain on? Pelkkä unelma?»

»Älähän nyt», äiti sanoi. »Joka ikinen tämän maailman hyvistä asioista on alkanut unelmasta. Pidä lujasti kiinni omastasi. Kun sinä sitten esittelet suklaasi maailmalle, minä olen sinun vierelläsi.»

»Lupaatko?» Villi kuiskasi.

»Lupaan ja vannon kautta kiven ja kannon», äiti sanoi hymyillen. »Se on valoista kaikkein pyhin.» Sitten äiti otti paperinpalan, jonka hän oli laittanut sivuun kääriäkseen suklaan siihen, ja kirjoitti paperiin *Vonkka*, lisäsi V:hen hienon koukeron ja tummensi sen tarkasti.

Työnsä tehtyään äiti ojensi Villille vanhaan sanomalehteen käärityn paketin. »Lahjasi», hän sanoi. »Ostin sen kiertävältä taikurilta. Tein hyvät kaupat.»

Villin kasvot loistivat, kun hän alkoi riipiä pakettia auki. Hänen sormensa tanssivat musteisella paperilla.

Paketissa oli uusi takki. Villi nykäisi sen päälle. Hänen kätensä ulottuivat hädin tuskin hihojen kyynärpäihin.

»Kasvat siihen kyllä», äiti sanoi. »Odotas vain. Mitä seikkailuja saatkaan kokea tuo takki päälläsi!»

Takkiin kuului myös **KORKEA** hatu. Villi veti hatun hitaasti päähänsä ja nousi seisomaan.

Äiti ojensi Villille suklaan, pienen ja vielä lämpöisen, ja Villi piteli sitä kuin kalleinta aarretta.

»Eipäs unohdeta **HERKULLISINTA** osaa», äiti sanoi ja iski silmää.

Villi katsoi äitiä silmät tuikkien ja sujautti suklaapatukan taskuunsa.

Siinä hän nyt oli.

Villi Vonkka luumunvärisessä hännystakissaan ja upeassa silinterissään.

1. LUKU**UNELMIEN
KAUPUNKI***SEITSEMÄN VUOTTA MYÖHEMMIN*

Villi seiso i vanhan kalastusaluksen kannella
usvaverhossa ja hymyili iloisesti. Hänen
ympärillään kannella hääri ahavoitunut miehistö.
Nuori herra Vonkka oli kuin toisesta maailmasta
kirkkaanvihreässä liivissään ja kirjava huivi kaulas-
saan.

»Olen ollut seitsemän vuotta merillä», Villi
sanoi lähimmälle merimiehelle, joka **KUURA-**
SI kuljetuslaatikkoa (eikä pahemmin kuunnel-
lut). »Mutta nyt on uuden seikkailun aika! Seuraa-
va etappini on jo lähellä.»

»On vai?» kalastaja kysyi. Aluksella kaikki olivat jo tottuneet Villin omituisiin tarinoihin ja mielikuvituksen lentoon.

»Aallot lykkivät minua hetki hetkeltä lähemmäs unelmiani», Villi totesi juhlallisesti.

»Missäs ne sitten luuraavat?» kalastaja kysyi.

Villi virnisti ja osoitti taivaanrantaan. Siellä talviauringossa kimalteli kirkkaana kaupunki, johon hän oli pannut kaiken toivonsa. Kaupunki näytti vielä ihmeellisemmältä kuin hän oli kuvitellut. Se rönsyili mahtavana, ja – Villi nuuhkaisi syvään – *tuoksu* siinä oli kaikkein parasta! Koko paikka haisi jo kaukaa suklaalta! **TAIVAALINEN** tuoksu... vaikka siihen sekoittuikin täysien kalatynnyrien lemu.

Villi veti taskustaan pienen vanhan suklaapatukan. Sen kääreentekele oli jo haalistunut, mutta äidin kirjoitus oli yhä tallella. Villi kuljetti sormiaan kiemuraisilla kirjaimilla.

Vonkka

Sataman kello kilkutti kaukana.

»MAATA NÄKYVISSÄ!» Villi kiljaisi.

»Ovat siellä kohta äimän käkenä, herraseni», kalastaja sanoi nauraa hykerrellen ja lähti varustamaan aluksen laiturikiinnityksiä. Villi nuuhkaisi vielä kerran keuhkonsa täyteen suklaista ilmaa ennen kuin juosta jolkutti konehuoneeseen. Hän

kaappasi sieltä uskollisen luumunvärisen hännys-takkinsa ja silinterinsä, kolhiintuneen laukun ja tosi hienon kapistuksen, jonka hän itse oli väkäs-tänyt. Se oli pitkä keppi, jossa oli säihkyvän kultai-nen nuppi. Hän suorastaan **KIHISI** odotuk-sesta, kun hän puki hajamielisenä hattunsa, riisui sen ja työnsi kainaloonsa, nosti sitten keppinsä olalleen ja laski sen taas. Aivan kuin **JÄNNITYS** olisi sekoittanut hänen päänsä niin pahasti, ettei hän muistanut, minne hattu kuuluu ja miten keppiä kannetaan.

Kohtelias yskäisy säikäytti Villin. Hän kään-nähti kantapäillään ja näki aluksen kapteenin katselevan häntä ystävällisesti. Kapteeni, pitkä mies, oli antanut partansa kasvaa merillä vietetty-jen vuosien ajan (eli niin kauan kuin karvoilta kestää kasvaa polviin asti). »Kas tässä», kapteeni sanoi ja ojensi sierettyneen nyrkkinsä. Kun hän avasi nyrkin, sen sisältä paljastui kolikkopussi.

Villi kurkisti pussiin. »*Kaksitoista puntaa?*» hän huudahti ihmeissään. Sellaista rahamäärää hän ei ollut ikinä ennen pidellyt kädessään. Hän pelkäsi tuupertuvansa niin **ANTELIAAN** könttäsumman painosta.

»Siinä on palkkasi ja vähän ylimääräistä niistä herkkusuklaista, joita sinä meille valmistit», kapteeni sanoi. »Me kaikki annoimme pottiin

mitä pystyimme, eikä se paljon ole – isoon kaupunkiin – mutta toivottavasti pääset tämän avulla alkuun. Kaikkea hyvää sinulle, poika.»

Alus **TÄRÄHTI** ja kirskautti osuessaan laituriiin. Villi kiskaisi silinterin tiukasti päähänsä.

»Kiitos, kapteeni!», Villi sanoi. Häneen tulvah-ti äkkiä hermostus.

Ruumasta nostettiin parhaillaan kuljetuslaatikkoa. Villi hyppäsi sen päälle ja kohosi samassa korkeuksiin. Kapteeni jäi katsomaan hänen jälkeensä pilke silmäkulmassa.

»Olisit voinut käyttää tätä!» huusi lankonkia pitelevä kalastaja, kun Villi ampaisi taivaalle hänen ohitse. »Jos olisit hetkisen varronnut...»

»Minulta ei liikene hetkistäkään!» Villi huusi vastaukseksi ja vaikenen sitten, kun nosturi hilasi laatikon yhä ylemmäs ja heilautti sen kaarella laiturin poikki. Villi levitti kätensä ja huusi: »TÄNÄÄN ON SE PÄIVÄ! TÄNÄÄN MAAILMA SAA MAISTAA MINUN SUKLAATANI!»

Joku kiljaisi heti: »Onko tuon laatikon päällä joku?» Metallin kirskui, ja nosturin liike pysähtyi äkisti. Nosturinkuljettaja työnsi päänsä ulos ohjaimosta ja mulkoili Villiä.

»EI LAATIKON PÄÄLLÄ SAA ISTUA!» Nosturimies ei ollut uskoa silmiään. »POIS SIELTÄ!»

»Jos kerran niin vaadit», Villi vastasi. Hänen esitystään seurasi laiturilla ihmisjoukko. Kaikkien suureksi **HÄMMÄSTYKSEKSI** Villi sukelsi laatikon päältä – pää edellä! Koko porukka pidätti henkeä, kun Villi heitti voltteja pelkän tuulenujelluksen ja oman sydämensä jumputuksen tahtiin. Se kyllä saattoi näyttää huimalta, mutta Villi ei ollut miettinyt asiaa loppuun saakka. Hänen silmänsä laajenivat pelosta, kun hän lähestyi kiveystä vinhaa vauhtia. Naama edellä. Onneksi paikalle ajoi kuormuri kreivin aikaan – muuten tämä tarina olisi jäänyt tosi lyhyeksi.

»EI KUN UNELMIA TOTEUTTAMAAN!» Villi riemuitsi, heitti voltin ja tömähti jaloilleen kuormurin katolle. Ajopeli rymisteli kaupunkia kohti, ja ihmiset jäivät suu auki tuijottamaan sen perään.

Kuormuri kiiti yli hienon kivisillan, jota koristivat lämpölyhdyt, ja jatkoi matkaa kaupungin keskustaan saakka. Mitään niin ihanaa Villi Vonkka ei ollut koskaan nähnyt. Kaupunkia peitti tuore lumivaippa kuin sokeri donitsia. Paikka oli kaikin tavoin täydellinen. Siellä oli kiintoisia mukulakivikujia ja niiden varrella puoteja, jotka oli maalattu **SOMASTI** sinisiksi, pinkeiksi ja violeteiksi. Kujia jatkui vasemmalle ja oikealle ja oikealle ja vasemmalle aivan kuin kaninkolossa. Ja se tuoksu! Mitä lähemmäs kaupungin keskustaa tultiin, sitä

vahvemmin siellä tuoksui. Villi ei voinut muuta kuin huokailla **IHASTUKSESTA**. Kuormuri ajoi toriaukion poikki, ja Villi käytti tilaisuuden hyväkseen. Hän tarrasi kiinni lyhtypylvästä, kiepahti sen ympäri ja näki ajopelin kaasuttavan pois hänen jalkojensa alta. Tori oli niin tupaten täynnä väkeä, että kukaan ei ollut äkännyt Villiä korkealla lyhtypylväessä. Hän liukui alas, keskelle torikansan paljoutta.

Villi ei ollut koskaan ollut niin vilkkaassa paikassa. Eikä sellaisessa melussa. Hän yritti ahmia sen kaiken sisäänsä. Hänen katseensa singahti vasempaan, oikeaan, ylös ja alas, joka suuntaan yhteen syssyyn! Aukion yhdellä laidalla kohosi jyhkeä katedraali, jossa oli mielettömän korkeat tammiovet ja katto niin ylhäällä, että se taisi hipoa taivasta. Aukion joka kulmassa oli kauppoja, joiden ikkunat pursuivat parfyymejä, kenkiä, kirjoja ja maaleja. Ruokakärryjä vyöryi edestakaisin, ja ne olivat vähällä tuupata Villin kumoon. Aukiota reunustivat rapistuneet pylväät, ja kaiken keskellä oli koristeellinen suihkulähde, joka oli hyhmettynyt pakkasessa umpijäähän. Suihkulähde tuikki päivänpaisteessa aivan kuin se olisi ollut täynnä taivaalta lainattuja tähtiä.

Koko torinseutu oli uskomattoman **KAUNIS**. Mutta kaikkein kaunein rakennus oli Gurmeegalleria.

ENNEN JALIA JA SUKLAATEHDASTA OLI TARINA TÄYNNÄ KEKSINTÖJÄ JA MIELIKUVITUSTA...

Parhaat asiat saavat alkunsa unelmasta.

Villi Vonkka on pienestä asti unelmoinut
valmistavansa suklaata koko maailmalle.

Nuorena miehenä hän sitten saapuu Gurmeegalleriaan ja päättää muuttaa maailman suussasulava
suklaapala kerrallaan.

Villi joutuu kuitenkin kolmen kateellisen suklaamaakarin
hampaisiin ja päätyy raatamaan päivät pitkät pesulassa.

Nyt ovat hyvät neuvot kalliit: Villi tarvitsee unelmansa
toteuttamiseen paitsi tuuria ja taikuutta myös ystävien apua.

Kaikki on mahdollista, jos sattuu olemaan Villi Vonkka.

Tämä herkullinen tarina unelmista, ystävyystestä ja suklaasta
pohjautuu elokuvaan *Vonkka*. Elokuvan tarinan on keksinyt ohjaaja
Paul King ja sen ovat käsikirjoittaneet Paul King ja Simon Farnaby.

Tarinan on muokannut romaaniksi bestseller-kirjailija
Sibéal Pounder.

9 789510 506752

www.wsoy.fi

L84.2

ISBN 978-951-0-50675-2

WARNER BROS. PICTURES PRESENTS

IN ASSOCIATION WITH VILLAGE ROADSHOW PICTURES A HEYDAY FILMS PRODUCTION A PAUL KING CONFECTION TIMOTHÉE CHALAMET "WONKA" CALAH LANE
KEEGAN-MICHAEL KEY PATERSON JOSEPH MATT LUCAS MATHEW BAYNTON SALLY HAWKINS ROWAN ATKINSON JIM CARTER WITH OLIVIA COLMAN
AND HUGH GRANT MUSIC BY JOBY TALBOT EXECUTIVE PRODUCERS MICHAEL SIEGEL CATE ADAMS ROSIE ALISON TIM WELLSpring CHARACTERS CREATED BY ROALD DAHL
STORY BY PAUL KING SCREENPLAY BY SIMON FARNABY & PAUL KING PRODUCED BY DAVID HEYMAN, D.O.O. ALEXANDRA DERBYSHIRE, D.O.O. LUKE KELLY DIRECTED BY PAUL KING

ROALD
DAHL

HEYDAY FILMS

Soundtrack
Albums on

